

عنوان مقاله:

بررسی جریان زایش معنا و فرایند نشانگی نامحدود در هزاره دوم آهوی کوهی سروده محمدرضا شفیعی کدکنی

محل انتشار:

دوفصلنامه زبان شناسی و گویش های خراسان، دوره 13، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 27

نویسنده:

مریم درپر - دانشگاه کوثر بجنورد

خلاصه مقاله:

پژوهش حاضر، جهت بررسی مراکز زایش معنا به عنوان مسئله‌ای قابل پژوهش که می‌تواند به گونه‌شناسی دقیق‌تر شعر نو فارسی منجر شود، به بررسی و مطالعه شعر هزاره دوم آهوی کوهی (شفیعی کدکنی، ۱۳۹۵) می‌پردازد؛ با طرح این پرسش‌ها که مراکز زایش معنا در هزاره دوم آهوی کوهی کدامند، با یکدیگر چه نوع ارتباطی دارند، در نتیجه تعامل این مراکز، فرایند نشانگی نامحدود چگونه پیش می‌رود و در نهایت تعدد مراکز تولید معنا چه تاثیری بر جریان حسی-زیبایی شعر دارد. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که در هزاره دوم آهوی کوهی رابطه بین شعر و نقاشی از نوع بینامتنیت درون فرهنگی و بیناناشانه‌ای است. باز بودن گفتمان دیداری کاشی «مزگت/مسجد پیر» به شاعر این امکان را می‌دهد که گریز از سپهر نشانه‌ای بسته و تک‌صدای امروز/اکنون به سپهر نشانه‌ای باز و چندصدای دیروز/گذشته را عملی گرداند. با تبدیل کارکرد شمایی نشانه‌های کاشی به کارکرد نمادین در شعر، فضای فیزیکی یا خرده‌فضای کاشی تبدیل به کلان‌فضا یا فضای مجازی می‌شود و زایش معنا را در جریانی به هم آمیخته، چندبعدی، سلسله‌مراتبی و در فضای ژرف و بی‌پهنای تاریخ کهن ایران پیش می‌برد. در این جریان، فضای گفتمانی پدید می‌آید که متناقض‌ها به جای نفی یکدیگر به همزیستی و تعامل دست می‌یابند و «کاشی مزگت پیر» از همه گفتمان‌ها میزبانی می‌کند. در فرایند نشانه‌ای دیگر، شمایل‌های کاشی تبدیل به نمایه شده و از طریق استعاره-های ترکیبی بعد عمیق و غیرمحسوس معنا را خلق می‌کند که اشاره به «خود» دارد. در این شعر حس درونی، قوی‌ترین بعد حسی-ادراکی است که حواس ظاهری را از کار می‌اندازد و در قالب تجربه‌ای ناب، راه بردن از خود به بی‌خودی را در قالب تصویرهای زیبا و منحصربه‌فرد نشان می‌دهد. با توجه به این‌که در این شعر، مرکز غالب تولید معنا تاریخ و فرهنگ ایران است، در زیرگونه مفاخره فرهنگی طبقه‌بندی می‌شود. پژوهش با رویکرد نشانه‌شناسی پساساختارگرا و به روش توصیفی-تحلیلی انجام شده است.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1445782>

